

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ה חשוון תשפ"א | דף היומי בבלי: עירובין צה | דף הכולל: שבת קו.
דף היומי בהלכה: מסעיף י"א עד סעיף י"ד.
מוסר: אהבת חסד - ובהכי ניהא' עד 'יהנה כשנבוא'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער האכזריות

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"אני עובד באדמו"רות", הסביר הרבי ליהודי הנבון | משקיעים שימו לב: המניה עומדת להמריא, זה הזמן להיכנס | הסיפור שמאחורי 'חזקאל בחור' המסתורי מירושלים | כיצד 'החזיר' מרן הגר"ע יוסף זצ"ל לנער הפוחז שהעיף את כובעו? | הצחוק מאיים להתפרץ בדיוק ברגע הלא מתאים – מה עושים? | 2017

הסיפור היומי

כעבור כמה חודשים הגיע לירושלים איש בודד וגלמוד
ובידו צרור כסף גדול, שאת מרביתו העביר לצדקה בעוד
הוא עצמו משתכן במרתף עלוב. רק קומץ קטן ממקורבי
הגה"ק רבי עקיבא יוסף שלזינגר זצ"ל ידעו את סודו...

הסיפור שמאחורי המצבה המסתורית בשיפולי חלקת הנביאים שבהר הזיתים

ולשטוח תפילה ליד שריד בית מקדשנו, אולי ירחם. ביקורו בארץ נמשך תקופה מסוימת, שבמהלכה נתוודע לכמה מגדולי ירושלים, ביניהם הגאון הקדוש רבי יהושע לייב דיסקין זיע"א והגאון הקדוש רבי עקיבא יוסף שלזינגר זיע"א.

כעבור תקופה קצרה אירע הנס - מחלתו של אפרים נחמן עלמה כלא הייתה והוא שב לביתו שמעבר לים. בימי ביקורו בארץ וגם אחריו, תרם אפרים נחמן הון עתק למען יהודי ירושלים. בין היתר שילם שמונה עשר אלף רובל לרכישת הקרקע שעליה הוקם כעבור זמן בית היתומים 'דיסקין'.

עברו שנים רבות, אפרים נחמן הזקין והלך לעולמו, והניח בן יחיד בשם יחזקאל. בתחילה דבק יחזקאל ראדינער בדרכי אביו. הוא הלך בדרך התורה והמצוות, וגם הוסיף לשלוח צדקה ביד נדיבה לתושבי ירושלים. המפנה אירע זמן מה לאחר נישואיו. הוא נשא אשה ממשפחה שנטשה את דרך היהדות. והחל אף הוא לגלוש במורד הדרך. אט אט השיל מעליו את בגדיו ה'מיושנים'

בשיפולי חלקת הנביאים שבהר הזיתים בעיה"ק ירושלים ת"ו, קבועה מצבה ועליה נכתב: "פ"נ הרב החסיד המפואר, פיזר נתן לאביונים, רבי יחזקאל ראדינער זצ"ל (הנקרא בעיה"ק בשם 'יחזקאל בחור') ביום ט"ו בשבט, תרצ"ד, תנצב"ה".

בנוסח סתום זה מקופל סיפור אנושי כואב ומרתק, המחבר את עוניה של ירושלים בימים ההם עם יהדות הגולה בחוץ לארץ. וזה דבר המעשה:

אפרים נחמן ראדינער נמנה בבחרותו עם תלמידיו של הגאון הקדוש רבי ישראל מסלנט זיע"א בקובנה. יום אחד ביקר בישיבה, איש עסקים חרשתן גדול מאמריקה, אשר חשק בו לחתן. כך התגלגל בחור הישיבה אפרים נחמן לארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות. הוא שלח ידי בעסקים וראה בהם ברכה רבה, עד שנעשה עשיר מופלג בזכות עצמו.

חלפו הימים ואפרים נחמן חלה מאוד, עד שהרופאים לא מצאו מזור למחלתו. הוא החליט לחלות את פני ארץ הקודש

להצגת תיאטרון. הוא נטל את המעטפה החתומה והחל לפותחה. כשהבחין בשמות השולחים, חלף בגופו רעד. הוא הניח את המעטפה הפתוחה למחצה ולא המשיך בפתיחתה. השעות הבאות, עד צאת השבת, עברו על יחזקאל במריטת עצבים ומתוך סערת נפש פנימית. עם צאת השבת מיהר להשלים את פתיחת המעטפה. הוא אחז במכתב הקטן והחל לקרוא: "למעלת כבוד הרבני, פיזר נתן לאביונים, רבי יחזקאל שליט"א, בן מיודענו מנאמני ירושלים, רבי הרב החסיד המפואר וכו אפרים נחמן ראדינער זצ"ל..."

די היה בשורות אלה לזעזע את יחזקאל עד עמקי נשמתו. הוא נעל את דלת חדרו, צנח בכבדות על כורסתו וכעבור רגע פרץ זרם דמעות מעיניו. שעה ארוכה נמשכה קריאת המכתב הקצר, כשכל שורה נוספת סוחטת ממנו סדרת אנחות כבדות ופרץ חדש של דמעות. כשהגיע לשמות החתומים מטה, לא עמדו לו כוחותיו. "אוי, כמה שמעתי מאבא ז"ל את שמותיהם של נקיי דעת אלה". כעבור חודשים אחדים הגיע לירושלים איש בודד וגלמוד, ובידו צרור כסף גדול. את מרבית הכסף העביר לידי הגאון רבי עקיבא יוסף שלעזינגער, שנתבקש לשמור בלבו את סודו האישי. בכסף הזה התפרנסו משפחות עניות רבות בעיר. הוא עצמו השתכן במרתף דל ועלוב. משום מה דבק בו הכינוי 'חזקאל בחור', וכך הכירוהו מרבית יהודי ירושלים עד יום מותו.

רק קומץ קטן של מקורבי הגאון הקדוש רבי עקיבא יוסף שלעזינגער ידעו את סודו של הנפטר ואת סיפור חזרתו המופלאה בתשובה שלימה - שנגרמה על ידי מכתב קטן ובו תיאור תלאותיו של היישוב היהודי הקטן בירושלים.

(גיליון 'סיפורי צדיקים')

והחל לנהוג בנימוסי המקום. הוא עבר לגור בסביבה חדשה, שלא הכירתו קודם, נטש את חבריו ואת בית הכנסת שבו התפלל, ושמר על קשר קלוש בלבד עם מורשת אביו. גם תרומותיו הרבות לתושבי עיה"ק ירושלים חדלו.

שנת תרע"ד, מועד פרוץ מלחמת העולם הראשונה, היתה קשה ביותר לתושבי ירושלים. הקשר עם העולם הרחב נפסק ועמו גם כספי התמיכה בעניי העיר. ראשי ה'כוללים' השונים חברו יחדיו והקימו בית תבשיל מרכזי שנקרא 'בית לחם ותה', אולם הקושי הכספי הרב שבהחזקת בית תבשיל זה איים על קיומה של היוזמה.

החלו גבאי הצדקה לחטט ברשימותיהם הישנות, אולי ידלו מהן שם או שניים שיבואו לעזרתם. פתאום נפלו עיניו של אחד הגבאים על שמו של יחזקאל ראדינער מיודענו. "מה קרה לו לנדיב בן נדיב זה, שחדל לפתע להרים תרומות למען עניי עיר הקודש?" תמהו הגבאים. לאיש מהם לא היתה תשובה. ישבו וניסחו מכתב נרגש, ובו פירטו את מצוקות יהודי העיר ומחסורם עד כדי פת לחם. כשסיימו לכתוב, רץ אחד הגבאים, ר' שלמה ראטה, אל ביתו של רבי עקיבא יוסף שלעזינגער (ביודעו על הקשר העז של אבי המכתב, אפרים נחמן ז"ל, עמו) והחתים גם אותו על המכתב. לאחר מכן יצא לביירות שבלבנון, ושם השיג תמורת תשלום הגון נוסע נכרי שהסכים להעביר בימים הקשים ההם את המכתב ליעדו.

מכתבם של גבאי הצדקה מירושלים הגיע לביתו של יחזקאל ראדינער בבוקר יום שבת קודש. באותם ימים כבר לא שמר שבת. בדיוק כשהונח המכתב על שולחנו, עמדו אשתו וילדיו לצאת

יהלומים מגדולי ישראל

"באותו רגע יצא הרב מבית הכנסת, והכדור פגע במגבעתו והפיל אותה לאדמה. אני וחבריי נפלנו על האדמה מרוב צחוק, כשראינו איך הכובע של ה'דוס' הופך לצלחת מעופפת..."

מה עשה מרן הגר"ע יוסף זצ"ל לנער הפוחז שהעיק את כובעו? וכיצד 'גמל' הגה"צ רבי שלום שבדרון לשכן שמירר את חייו וחיי משפחתו

חזק בכדור. הכדור יצא מן המגרש ועף לכיוון בית הכנסת. בדיוק באותו רגע יצא הרב מבית הכנסת, והכדור פגע במגבעת שלו והפיל אותה לאדמה. אני וחבריי שלי נפלנו על האדמה מרוב צחוק. התפקענו כשראינו איך הכובע של ה'דוס' הופך לצלחת מעופפת.

"הרב הרים את הכובע ובא אלי למגרש. 'שבת שלום, כבודו רוצה לעשות לנו קידוש או להצטרף למשחק?' - שאלתי אותו אז בחוצפה, אבל הוא לא נבהל. הוא הסתכל בי ושאל אותי: 'איפה ההורים שלך?'. אני ענית בחוצפה: 'ההורים שלי מתו'.

"הרב אמר לי: בוא איתי. זה היה נראה לי אז משעשע, אז

כידוע, כל מהותו של מרן הגר"ע יוסף זצ"ל היתה - להשיב רבים מעווון. מתוך מאות סיפורים על כך, מביא הגאון רבי יחיאל מיכל שטרן שליט"א (בספרו 'מרן - תולדות רבי עובדיה יוסף') סיפור נפלא שסיפר אדם אחד:

"ליד בית הורי היה בית כנסת אחד, ולידו מגרש כדורגל שבו הייתי משחק עם חברים במשך השבוע, ובעיקר בשבתות. לא פעם היה הכדור עף לחצר בית הכנסת. פעם הוא אפילו ניפץ את אחת הזוגיות.

"שבת אחת, היינו במגרש ושיחקנו. אני הייתי אז כבן חמש עשרה. בשכונה היו מכנים אותי 'עברייך'... שיחקנו, ואני בעטתי

כיוצא בזה מסופר בספר 'קול חוצב' על רבי שלום שבדרון זצ"ל:

"מכוניות כיבוי אש שעטו לכיוון שכונת רחביה, יללות הצופרים החרידו את לב השכונה השקטה, התושבים רצו בבהלה. שריפה פרצה בבית תושב השכונה. הדירה עלתה בלהבות ובקושי הצליחו להציל חפצים מועטים.

"יהודי זה, עשה צרות צרורות למשפחת שבדרון, אשתו גם היא נהגה ללכת כברת דרך עד חצר ביתם של משפחת שבדרון להציק להם בצעקות והקנטות, כמו כן, ללכלך את הכבסים של המשפחה עגמת נפש רבה נגרמה למשפחת שבדרון בעטיים.

תושבי השכונה חשבו עתה איך לעזור למשפחה זו שכל רכושה נשרף, טיכסו עצות באסיפות בית וכדומה - כשאחד האנשים המרכזיים במערכת היה רבי שלום בעצמו!

"הייתם צריכים לראות איך הוא עשה את זה, באיזו התלהבות ומרץ נעורים, אמר לנו חתנו של ר' שלום. הוא התנהג כאילו היה ידיד קרוב או בן משפחה. אותו יהודי שביתו נשרף, לא ידע כלל שהאיש שחשב עליו שעות ארוכות ביום ובלילה היה ר' שלום, כי גם אם היו אומרים לו - לא היה מאמין...

"באותם ימים לפני עשרות שנים, התקיים הספד בבני ברק ככולל 'חזון איש' על אחד מגדולי ישראל. היכל הכולל היה גדוש מפה לפה, ור' שלום שהיה אחרון המספידים ניגש לבימה. מי לא זוכר הספד של ר' שלום. כמה שהיה גדול בדרשות, הרי בהספדים - כפל כפליים.

"בתום ההספד, כשהקהל היה שרוי בסערת רגשות, הסיט ר' שלום את הנושא לבעיה האקטואלית שהציקה לו. הגביה את קולו המרגש ואמר:

"רבותי! קרה מקרה בירושלים. אש כילתה דירתו של יהודי חרדי וכו' וכו'. צדקה! והחזקת בו! מצוות עשה דאורייתא! - תבע ר' שלום בסערה, ואז עשה מעשה חריג שלא נהג בו אלא מספר פעמים מועטות ביותר, ואמר: 'אני מסתובב בין הקהל וכל אחד יתן כפי יכולתו'.

"הגר"ש שבדרון הוריד מראשו את המגבעת, הפך אותה והסתובב בין ההמונים. הקהל תרם ביד נדיבה, ר' שלום עצמו לא האמין כמה הצליח לאסוף... אלפים רבים, עבור 'ידידו'.

"הסכום במלואו הגיע, כמובן, בעקיפין, בהצנע לכת. ר' שלום קנה לו בלוני גז חדשים, מערכת בישול, ושלה למעונו כסף מזומן רב, בצינעה".

(מתוך מאמר מאת הרב פנחס זרביב שליט"א בספרו 'למעשה')

החלטתי לשחק את המשחק והלכתי אחריו. הגענו לבית שלו. הוא נכנס ואני אחריו. הוא עשה קידוש ונתן לי לשתות, ואז שאל: 'אתה רעב?'

"מת מרעב, אמרתי. הרב סימן לרבנית וערכו לי שולחן ונתנו לי אוכל. אכלתי כמו אדם שלא ראה אוכל שבוע. הרב אכל מעט מאוד ורוב הזמן הסתכל בי ודיבר. לימים הבנתי כי אכלתי אז גם את המנה שלו.

"כשסיימתי לאכול הוא שאל אותי: 'אתה עייף?' אני מת מעייפות - אמרתי. הרב הלך והציע לי מיטה. הלכתי לישון. ישנתי שם כל השבת. כשקמתי כבר היה מוצאי שבת. הרב שאל אותי: 'מה אתה רוצה לעשות?'. אמרתי שאני רוצה ללכת לסינמה לראות סרט. 'כמה עולה סינמה?' הוא שאל. לירה וחצי, אמרתי. הוא נתן לי כסף ושלה אותי, ולפני שהלכתי אמר לי: 'מחר תבוא עוד פעם'.

"ואני באתי גם למחרת. ואכלתי וישנתי וקיבלתי כסף לסינמה. ועוד יום ועוד יום. עם הזמן התגלה לי שיש עוד שתיים עשרה ילדים כמוני מהרחוב אצל הרב הזה בבית.

"לא יכולתי להיות כפוי טובה, מה גם שאהבתי אותו באמת. עם הזמן הוא החל ללמד אותי מצוות. נטילת ידיים. קנה לי תפילין. היה יושב ולומד איתי חומש, משנה, הלכות. לימים הלכתי בזכותו לשיבה והגעתי ללמוד לרבנות והסמכה ובסוף לדיינות. הוא חיתן אותי, והשתתף בחתונות של ילדיי והיה סנדק לנכדיי",

סיים היהודי הזקן את סיפורו. "ואני רואה אותי היום כך - כיום אני דיין בבית הדין הרבני, אבל פעם אני הייתי כמותם. רק תאהב אותם. תאהב אותם כמו את ילדיך שלך". עד כאן מתוך ספרו של הרב שטרן שליט"א.

הנהגה זו של מרן הגר"ע זצ"ל, היא ממש כמו מידותיו של ה' שמבוארות בספר תומר דבורה (מידה הא' - מי אל כמוך): "מורה על היות הקדוש ברוך הוא מלך נעלב, סובל עלבון, מה שלא יכילהו רעיון. הרי אין דבר נסתר מהשגחתו בלי ספק, ועוד אין רגע שלא יהיה האדם נזון ומתקים מכח עליון השופע עליו; והרי תמצא שמעולם לא חטא אדם נגדו - שלא יהיה הוא באותו הרגע ממש שופע שפע קיומו ותנועת אבריו... [ו]סובל הקדוש ברוך הוא עלבון כזה להיות משפיע בו כח תנועות אבריו... והינו אומרו 'מי אל כמוך' - אתה א-ל בעל חסד המטיב, א-ל בעל כח לנקום ולאסוף את שלך, ועם כל זאת אתה סובל ונעלב עד ישוב בתשובה..."

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

המשיח כבר רוצה לבוא, אבל אתה יודע מי מעכב אותו? - לא תאמין: הקב"ה בעצמו. הוא אומר: הכה, משיח. מוטי שלי ויענקי שלי עדיין מחוץ לקפסולה. אני רוצה שגם הם יתפסו את עצמם ויתחילו להשקיע במנייה שלי רגע לפני שהיא ממריאה...

אתה רוצה לראות את הכל בעיניים, ועכשיו! אבל כשיגיע השלב הזה כבר יהיה מאוחר בשביל כניסת משקיעים חדשים. עכשיו זה הזמן הכי מתאים לקפוץ פנימה!

השקעה שכבר כולם מכירים בה ורוצים להשקיע בה, איננה השקעה משתלמת. זה כבר לא ריווחי. "והגיעו ימים אשר תאמר אין לי בהם חפץ". אתה רוצה שהקב"ה יפתח את השמים ויראה לכולם כמה החרדים הכי צודקים והכי מועילים, וכל מילה של תורה מצילה את כל העולם? - אל תדאג, זה יגיע, אבל אם תחכה, אז כשזה יגיע אתה תצק בצער ותאמר: אוי, החמצתי הזדמנות. הגיעו ימים אשר אין לי בהם חפץ. זהו, כבר אי אפשר להשקיע יותר. המניה הזו כבר זינקה לפסגות ואי אפשר כבר לרכוש אותה בזול. שכשהמניה הזו היתה זולה, התבכיינת מתי היא תקפוץ, מתי היא תהיה שווה, ודווקא כשהיא תקפוץ ותמריא לשחקים, אתה פתאום תיזכר לתפוס את הראש ולהגיד למה לא נזכרתי יומיים קודם.

פעם דיברתי עם איש עסקים שאמר לי שזה הפלונטר הקבוע שיש בנדל"ן. כשאתה מגיע להשקיע במניה כלשהי, הלב שלך דופק. מצד אחד מאוד חשוב לך לשמוע אינפורמציה מעודדת, לשמוע שזו השקעה כדאית, לשמוע ששמת את הכסף במקום הטוב ביותר. אתה רוצה לשמוע את זה. זה חשוב לך. אבל מצד שני אתה לא באמת רוצה לשמוע את זה, כי אוי ואבוי. אם תשמע את זה כבר עכשיו, זה אומר שאולי כבר איחרת את הרכבת. כי ברגע שיותר מדי אנשים נותנים אמון בעסקה הזו, היא מתחילה לנסוק, ואתה יכול לגלות שהגעת מאוחר. אתה מבין את הקופליקט? - אמר לי איש העסקים - מצד אחד חשוב לי לשמוע שזה שווה, אבל מצד שני אני חייב לשמוע את זה לפני כולם.

בדיוק אותו דבר כאן: מצד אחד - 'ועל כן נקווה לך ה' אלוקינו לראות מהרה בתפארת עוזך'... 'תן כבוד ליראיך'... אנחנו מתפללים על זה, רוצים שה' יגלה כבר את כבוד מלכותו עלינו. אבל מצד שני, בשנייה שזה יקרה, אנחנו מחמיצים את ההזדמנות. הגיעו ימים אשר תאמר אין לי בהם חפץ.

וזה ניגוד אינטרסים מסובך. יש עובדי ה' אמיתיים שדי קשה להם להתגבר על האינטרס האישי שלהם, והם מעוניינים שהמשיח יתעכב עוד קצת, כדי שהם יוכלו להרוויח עוד קצת. וזה לא פשוט. צריך להיות בעל מדרגה כדי לוותר על ההון האישי הזה למען כבוד שמים. ואכמ"ל.

בחור צעיר ניגש אליי ושאל בכאב: מה אעשה אם אני מאוד לוקח ללב את ההסתה והזלזול המחפיר נגד החרדים ולומדי התורה? במקום להעריך ולהבין שלומדי התורה מחזיקים ושומרים על העולם, החילונים בטוחים שהחרדים אשמים בכל הצרות ומפיצים מחלות. וזה מתסכל, לא רק שאני לא שומע הערכה על כבוד התורה ולומדיה, אלא בדיוק ההיפך - זלזול מחפיר ונורא.

אז דבר ראשון, תדע לך בחור יקר: זה נורמלי. זה טבעי. דוד המלך מתבטא: "חרפה שברה לבי ואנושה". חרפה זה דבר ששובר את הלב. למרות שדוד המלך ידע בוודאות שהוא צודק והשני טועה, עדיין ליבו נשבר וכאב, והלב שלך לא אמור להיות חזק יותר מהלב של דוד המלך.

ועכשיו, אני שואל אותך: האם אתה מאמין שיום אחד המשיח יגיע? שיום אחד הקב"ה ימטיר על רשעים פחים אש וגפרית? שיום אחד יתברר שרק מי שדבק בה' יבוא ויטול שכרו? זה נכון או לא נכון? אתה מסכים או לא מסכים?

- 'אני מסכים, הכל נכון. אנחנו יודעים הכל, מאמינים בזה וחיים על פי זה, וגם משלמים על זה מחירים יקרים - אבל עדיין, בהרגשה, תכל'ס עכשיו הם נהנים ואני לא. וזה קשה לי. קשה לחכות כל כך הרבה זמן...'

נכון, אבל זה בדיוק הסיפור שלנו! התורה הק' והנביאים מכינים אותנו שאו-טו-טו תתגלה מציאות חדשה, וה' יהיה למלך על כל הארץ. ואז יתברר שרק מי שדבק בה' יבוא ויטול שכרו. אבל אתה רוצה לראות את הכל בעיניים, ועכשיו! אבל תדע - כשיגיע השלב שתראה את זה בעיניים, כבר יהיה מאוחר. אתה כבר לא תוכל להשקיע במניה הזו, כי היא כבר המריאה. הפסדת את המטוס.

זה הרי האל"ף ב"ת של נדל"ן והשקעות. כל החכמה היא לזהות את העתיד רגע לפני שהוא מגיע. איש עסקים מוצלח זה אחד שיודע להשקיע בקרקעות הכי זולות והכי חסרות סיכוי, כי הוא מזהה את הסיכוי שלהם רגע לפני שכולם נזכרים. הרגע הזה לפני שכולם קולטים - זוהי כל הטקטיקה של העסקים. אם אותו איש עסקים היה קולט את זה רגע אחרי, הוא כבר לא היה איש עסקים. כל הקונץ, כל הקנייטש, כל הוורט, זה לראות את המציאות שלב אחד לפני שהיא התגלתה

במבט מקיף על התהליכים שעברו עלינו: זה התחיל מכמה מערכות בחירות, אחת אחרי השניה, כשהקב"ה קרא לכל יהודי והזמין אותו בקריאה ראשונה שניה ושלישית להגדיר בדיוק לאן הוא שייך.

ואז המכרז התקדם לשלב הבא: תקופת הקורונה. גם היא מערכת בחירות, אבל הרבה יותר עמוקה ופנימית. זה כבר לא בחירות כלליות של פוליטיקה, זו בחירה חופשית של כל אחד ואחד. והקב"ה מבקש מאתנו להחליט איפה אנחנו עומדים. וכל זה כדי לתת הזדמנות נוספת לעוד יהודי שעומד בימים אלו בפרשת דרכים ועדיין לא החליט היכן למקם את המעמד הרוחני שלו.

אנחנו משתוקקים להגיע כבר ליום שבו ה' ייתן תקווה טובה לדורשיך ופתחון פה למייחלים לך. וזה יקרה. אבל כל יום שזה מתעכב, יש כאן קרש קפיצה בשבילנו. עוד יום שאפשר לחטוף השקעות שעכשיו הן זולות ונמצאות בשפל, ובעתיד הם ימריאו וכבר לא יהיה חפץ. זה יהיה מאוחר ולאף אחד כבר לא תהיה הזדמנות להשקיע בהן.

על כך נאמר: 'מהר אהוב, כי בא מועד'. יש בזה שתי גרסאות, או מהר אהוב, בחול"ם, והכוונה היא על בורא עולם; או מהר אהוב, בשור"ק, ואז מתכוונים אלינו. אז אנא, מהר, אהובו של הקב"ה, תזדרז, תתפוס את עצמך בידיים. הבה נחבק חזק את התורה הקדושה, נשקיע במניה הזו רגע לפני ש'אור חדש על ציון תאיר ונזכה כולנו במהרה לאורו'.

(מעובד מתוך מאמרו של הרב שמואל פולק שליט"א בגיליון 'או נדברו')

אז מה עושים? לרצות שהמשיח עדיין לא יבוא, חלילה? אסור לנו לחשוב כך. אנחנו כן רוצים שהוא יגיע. אבל במקביל נשים לב שנתנו לנו הזדמנות נוספת של הרגע האחרון לקפוץ על המניה הזו, רגע אחד לפני כולם.

חז"ל אומרים (שבת, ל"ב ב') שכל בן תורה שלא יתבייש ביהדותו יהיו לו 2,200 עבדים. זאת אומרת: בני התורה הללו, שהיום כולם בזים להם, ומאשימים אותם בכל המחלות, הם ה'שלעפערערס' שתמיד מקצצים להם בתקציבים - המניה הזו עתידה ביום בהיר אחד לקפוץ לשחקים.

נו, אז קדימה, שהמניה הזו תקפוץ כבר. למה מחכים? - מחכים לך. נותנים לך צ'אנס שגם אתה תיתן אימון במניה הזו, ותקפוץ פנימה ותזכה.

המשיח רוצה כבר לגלות כבוד שמים, אבל משהו מעכב אותו, משהו לא נותן לו להתקרב. אתה יודע מי? - לא תאמין: הקב"ה בעצמו. הוא אומר: חכה, משיח. אל תבוא עוד. כי מוטי שלי, ויענקי שלי, עדיין נשארו מחוץ לקפסולה, ואני לא מוותר עליהם. חכה עוד יום יומיים, אני רוצה שגם הם יכנסו לתיבה של הצדיקים האלו, שגם הם יתפסו את עצמם בידיים ויתחילו להשקיע במניה הזו של עבודת ה' הנמצאת כעת בשפל המדרגה. שגם הם ישקיעו במניה הזו רגע לפני שהיא ממריאה.

אנחנו נמצאים כבר שנתיים שלוש בתוך תקופה של בירור וסינון שלא היה כמותה בעשרות השנים האחרונות. אם נסתכל

סגולות וישועות

כעבור שנה התבשר מנהל הארגון כי בני הזוג שהתנדבו במלונות זכו לחבוק בו בכור. הוא אף הוזמן לשמש כמוהל, כשלשמחתו ולשמחת כל המשתתפים לא היה גבול. אולם הסיפור עדיין לא תם...

שני זוגות תאומים ושני הסיפורים שמאחוריהם

קבוע לזמן הסמוך לכניסת השבת. אלא שביום מן הימים פרשת מאותו העסק, והחלטתי להקדיש את הזמן הגדול להכנת כלי המח ולב לקבלת השבת ואורה. כך מצאתי את עצמי בבית בשעה גדולה זו של ערב שבת, אשר זה עידן ועידנים לא הייתי שרוי באותה שעה בבית.

"וכך אני שם לב פתאום להתנהגות הילדים בזמן גדול זה של הדלקת הנרות. הם משתובבים ועסוקים בענייניהם ובמשחקיהם, אינם תופסים את גודל השעה. אספתים אפוא, ושחתי באוזניהם הקשובות על יקרת עת-רצון זו. הוספתי והרחבתי, עד שהצהרתי באזניהם כי כל תפילה שיתפללו בשעה זו ודאי תשמע במרום ותתקבל.

1. נשמות שירדו לעולם בזכות ערב שבת בין השמשות.

אני מסב בבית ידידי שליט"א לסעודת ליל-הברית, 'וואכט-נאכט' בלשונו. משתתף עמו יחד עם כמה ידידים בשמחתו הכפולה, יען תאומים - בן ובת - נולדו לו בשעה טובה.

ברגע של בדיחות הדעת אני מציע לו - הבה נשיר את השיר הכ"כ מתאים: 'השומר שבת הבן עם הבת'...

ואז מתחייך הוא מולי ומצהיר באזניי: "הן אמת, מתאים הוא זה הזמר. אכן בזכות שמירת השבת אשר כפולים ענייניה זכיתי לברכה הכפולה."

וכה סיפר באזנינו, ונטלתי אשראי לפרסם:

"עד לפני כשלוש רבעי השנה היה לי עיסוק-קודש מסויים

בכוףי טהור הלבב, נגעו הדברים בלבנו. בהנהגתו נאספו הצאן, והחלו להעטיר לפני יוצר כל מדי שבוע בשבתו בזמן הדלקת הנרות, ולבקש - אחים תאומים...
”והנה פלא, ואנחנו פה היום כולנו חיים, חוגגים בדיצה את הולדת התאומים. הגיעה ההזמנה ישירות.

(’זראה אמונה’ - סיפורי אמונה והשגחה מכלי ראשון)

2. שכר על הדרישה ושכר על הפרישה

אחד מארגוני החסד הבולטים ברחובות הוא ארגון החסד הנפלא ‘ארגון עזרת חולים’, אשר ביוזמתו נחנכה ומתנהלת שנים רבות ה’מלונית’ בבית החולים קפלן בעיר. המלונית משמשת כ’בית הכנסת אורחים’, ובה מתארחים מליהן של היולדות ושאר החולים.

בכל שבת מתנהלת המלונית על ידי זוג תורן המארח את הזקוקים לכך בהתנדבות. מטבע הדברים השתדל הארגון לאתר למשימה זו זוגות שטרם זכו לפני בטן, מאחר שלהם קל יותר לעזוב את הבית בשבתות ובחגים.

והנה כעבור זמן מה החלו המארגנים לתת את הדעת לתופעה שחזרה על עצמה... עם הפעלת המלונית החלו להגיע מהזוגות הללו בשורות טובות בזה אחר זה... בתחילה היתה התופעה בלתי מוסברת, אולם לאחר שמנהל המקום נתקל בדברי חז”ל הקדושים אודות השכר המובטח למקיימים מצות “הכנסת אורחים”, הבין שהעניין פשוט וטבעי, ומאז כל בשורה טובה כזאת, הגדילה כבוד שמים והמחישה את העובדה ש”משה אמת ותורתו אמת”!...

השמועה על התופעה המשמחת עשתה לה כנפיים, וזוגות רבים פנו למנהל הארגון בבקשה להצטרף ולזכות לשמש כזוג מארח במלונית.

זוג אחד מהזוגות הללו נרשם בתור הארוך, וכעבור כמה חודשים, משהתקשר ראש הארגון להזמין אותם, הגיבו ואמרו שהעניין כבר איננו אקטואלי...”

מה פירוש לא אקטואלי? התעניין ראש הארגון. או-אז סיפרו לו השניים כי לאור העובדה שכבר חלפו למעלה מעשר שנים מנישואיהם והם עדיין לא התברכו בילדים, ולא זו בלבד אלא שחיהם מלווים במתיחות רבה - הציע להם רב חשוב להיפרד וללכת איש לדרכו מתוך תקווה שדרכם החדשה תצליח יותר...
”ברגע זה ממש”, הוסיף הבעל ואמר, “אנו עסוקים בחלוקת

הרכוש המשותף לקראת הפרידה”.

למשמע הדברים נחרד ראש הארגון ומיד אמר: “אנא מכם, הפסיקו את החלוקה ביניכם... בואו שניכם לכאן בשבוע הבא כדי לארח, ובעזרת ה’ תזכו להזמין את רבכם לסנדק ואותי למוהל!!!”
לאחר התייעצות קצרה השיב הבעל כי הוא ואשתו החליטו לקבל את ההצעה ולבוא לארח במלונית. והנה, כעבור שנה התבשר מנהל הארגון כי אותם בני זוג זכו לחבוק את בנם בכורם, והוא אף היה המוהל של הרך הנולד, כשלשמחתו ולשמחת כל המשתתפים לא היה גבול...

אולם הסיפור עדיין לא תם... כעבור מספר חודשים שוב בקשו הזוג, אשר כבר הפכו למשפחה, לשוב למלונית כדי לארח בה. מנהל הארגון ניסה להסביר להם, כי עדיין ישנם זוגות רבים שטרם נפקדו, ואיך יוכל לדחותם ולהזמין זוג שכבר זכה להיפקד בילדים? אך כל תשובה לא דיברה אל ליבם, והם החלו להגיב את לחציהם.

ראש הארגון חשש שמא קיים בנידון נדר שקיבלו על עצמם באירוח הקודם, והחליט לשוב ולנסות לשבץ אותם על אף העומס הרב. הוא הציע להם להגיע בשביעי של פסח, מאחר שזהו תאריך שלא רבים מבקשים להגיע בו. השניים נענו בשמחה להזמנה, ומנהל הארגון הוסיף להזכיר להם כי עליהם להתייצב במקום כשעתיים לפני כניסת החג.

ביום המיועד הוא המתין במקום כפי שסוכם, אולם השניים לא הופיעו... החג קרב ובא, והזוג - איננו... מחוגי השעון לא עצרו מלקת, והמנהל שהבחין בשעה המתאחרת החליט להזמין זוג אחר מתושבי העיר, המצפים אף הם לישועה. ואמנם, למרות ההתראה הקצרה הגיעו בני הזוג תוך מספר דקות למקום, והחלו להכין את המלונית לתפקידה.

כמחצית השעה לפני זמן הדלקת נרות הופיעו לפתע בני הזוג הראשון... המנהל היה אובד עצות: זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי... לבסוף החליט הזוג המקומי לוותר, ומנהל המקום פלט מפיו באופן ספונטני את מאמר חז”ל (מסכת פסחים כב:): “כשם שמקבל שכר על הדרישה מקבל שכר על הפרישה”.

לאחר זמן קצר נודע כי לזוג הפורש נולדו תאומים... מתנה מן השמים - הן על הדרישה שהובילה אותם למקום תוך רגעים אחדים, והן על הפרישה והוויתור בנתינת הסגולה לאחרים!

(ברינה יקצורו מתוך ‘מתוק האור’)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של ‘דרשו’ - לחייג, ללמוד, לדעת

כאשר ראה היהודי את הרבי, חמק לפינה כי התבייש להיראות לפניו בבגדי העבודה. אך הרבי פנה אליו ואמר: "למה אתה בוש? גם הבגדים שלי הם בסך הכל 'בגדי עבודה'. אני עובד באדמורו"ת, ואלו הם בגדי העבודה של האדמורו"ת..."

**יריעה קצרה על אצילות מידותיו וענוותנותו של כ"ק האדמו"ר מפיטסבורג זצ"ל, לרגל מלאות
השלושים לפטירתו - מאת הרב"ג רבי שמואל צבי גנץ שליט"א מח"ס ספרא דמלכא**

ושולף מספר שטרות, נותנם בידי הבחור ומורה לו לסור לחנות הכובעים הקרובה לרכוש מגבעת חדשה ומכובדת.

יוצא הרבי מבית מדרשו כשהוא לבוש בבגדי האדמו"רות, כשלמולו מגיע יהודי העמל קשות לפרנסתו ועוטה בגדי עבודה. כאשר רואה היהודי את הרבי, מתוך כבוד הוא חומק לפינה כדי שלא להיראות לפני הרבי בבגדי עבודה. אך הרבי פונה אליו ואומר: "למה אתה בוש? הבגדים שאני עוטה, בסך הכל 'בגדי עבודה' אף הם. אני עובד באדמורו"ת ואלו הם בגדי העבודה של האדמורו"ת. אתה עסוק במלאכתך ואלו הם בגדי מלאכתך. אין ליהודי במה להתבייש כאשר הוא עושה את מלאכתו..."

כך התייחס הרבי לכס ההנהגה שקיבל מאביו. לא שררה נטל, אלא עבדות נטל, לעמוד ולשרת לפני קהל הקודש ולדאוג לצרכיהם הרוחניים והגשמיים כאחד והיה להם לאב ולאם.

בשנים האחרונות, נקלע פעם אברך מחוג אחר לבית מדרשו שעה שיצא מתפילת שחרית לחדרו הסמוך. כשראהו הרבי זצוק"ל סימן לו להיכנס אליו, ושעה ארוכה חקר ודרש אצלו שתי וערב על שיטות והנהגות הנהוגות במקום אליו הוא משתייך, בהרבה מתחומי היהדות והחסידות. ביקש כנראה לשמוע דברים דווקא ממבט של איש מהשורה. והיה מפטיר רבנו זצ"ל בכנות ובענוה: "משמים סובבו שתהיה מוטלת עלי הנהגת קהילה. חובתי היא לדאוג עבורם ולהעלותם על דרך העולה לרצונו יתברך, על כן הנני מתעניין לבדוק הנהגות במקומות חשובים ולראות מה מתוכם אוכל ליישם בשום שכל בקרב הבחורים והאברכים בקהילתנו". והיה כל זה לאחר שכבר הוא יושב על כס הנהגתו קרוב לשלושים שנה והעמיד דורות של חסידים ואנשי מעשה לתפארת...

יהודי מתושבי העיר שהיה עוד ממקורבי אביו הרבי ה'אמונת אברהם', ברבות הימים עקב מאורעות שונות חדל מלפקוד את בית הרבי והתרחק מדרך התוה"ק. לאחר שנים נכנס אל הרבי אברך שאינו מבני הקהילה והרבי מתעניין בו לפרטי פרטים על מצבו והיכן מקום עבודתו. האברך אמר לרבי כי הוא עובד כמשגיח כשרות באולם חתונות שתחת בעלותו של היהודי הנ"ל. כשמוע הרבי את שמו ננער הרבי באחת ואמר: "פלוגי עדיין חיי?? זה שנים שלא ראיתיו. אמור לו שיבוא אלי, מתגעגע אני אליו וחפץ לשוחח עמו". האברך התנצל שפלוגי זה שרוי כרגע באבל

אב רחימאי היה כ"ק האדמו"ר מפיטסבורג זצ"ל לכל איש אשר בשם ישראל יכונה. את ה'טיש' האחרון שניהל בחג הפורים האחרון, ניהל כמו ה'טיש הראשון שניהל בליל שבת קודש ויחי תש"ן - להגיד שבחו שלא שינה: הדאגה שכל אחד מהבאים יקבל את כבודו ומקומו הראוי לו לפי מעמדו וגילו - מקטן ועד גדול, כשלאחראים על הסדר הוא מזהיר ושב ומזהיר שלא יצא מכאן אף יהודי בפגיעה ח"ו, באמרו: "יש לכבד כל אחד ואחד מהבאים, לא מפני ש'הוא' דורש כבוד, אלא מפני ש'באמת' מגיע לו כבוד, כי בצלם אלוקים הוא.

בחלוקת המשקה ב'לחיים' בטיש, הרבי אינו פוסח על אף משתתף, למן הדמות המכובדת ביותר היושבת לצידו ועד לילד הקטן שבפאתי ההיכל. בין אם הוא מהמשתתפים הקבועים, ובין אם אינו אלא אורח לרגע שנכנס מתוך סקרנות גרידא לזמן מועט. ושוב באמירת 'לחיים' הרבי אינו פוסח על אף נפש, והיה אם תוך כדי אמירת 'לחיים' מבחין הרבי כי אחד הנוכחים עדיין לא קיבל משקה, עוצר הוא ושולח לו משקה ורק לאחמ"כ ממשיך באמירת לחיים אחד לאחד, עוצר בכל מילה ומילה, כשניכר שהוא מעלה בזכרונו את כל הזקוקים לישועה.

באחת הפעמים יצא הרבי מהשולה"ט, והגבאי שדאג לכבודו של הרבי במסירות, דחף מעט את אחד העומדים על מנת לפנות דרך ומעבר לרבי. הרבי הבחין בזאת, פנה לאותו יהודי והמתיק עמו שיח קצר, לאחמ"כ שב לגבאי וגער בו: "היתכן לדחוף יהודי בעבורי?!" לאחר שראה הרבי כי הגבאי קלט את המסר הוא שב ומרגיעו: "אל דאגה, דיברתי כבר עם היהודי שיסלח לך, אבל תשגיח להבא שלא לדחוף שום יהודי".

יוצא הרבי מבנין ביהמ"ד והחל גשם מטפטף. הגבאי המסור פותח מיד מטריה ומכסה מעל ראשו של הרבי, הרבי מסיט את המטריה שתכסה גם את ראשו של הגבאי, ואומר: "מגבעתי, באם תתקלקל מן הגשם, יהיו מי שידאגו עבורי למגבעת חדשה, אולם מגבעתך אם תתקלקל - מי ידאג לך לחדשה?"

משכיל אל דל היה הרבי. אחד מבחורי הישיבה שהוריו מעוטי יכולת נכנס אל הרבי עם קוויטל. בוחן הרבי את מגבעתו שכבר ידעה ימים רבים ויפים יותר, ואומר לבחור: "בחור חשוב שכמותך, לא מתאים שילך עם כזה כובע". על אתר פותח הרבי את המגירה

לשם ישב בפרטיות עם יהודי זה ודיבר אל ליבו שעה ארוכה והיה האיש מוזיל דמעות כנחל ואינו פוצה את פיו, דבריו של הרבי היוצאים מלב טהור נכנסו אל ליבו וחוללו בו מהפך".
(מתוך מאמר שפורסם ב'המודיע')

על אחד מבני משפחתו וכאשר יקום מימי השבעה ימסור לו את השליחות מהרבי.
אמר הרבי: "אם הוא כרגע יושב שבעה אסע אני אליו לנחמו. וכך הוה. בירר הרבי את מקום סוכת האבלים ונסע לשם. בהגיעו

סגולות וישועות

5 מיליון שקל בזכות חבישת כובע בברכת המזון

תשובתו של מרן הגר"ח לאיש העסקים על חובת חבישת מגבעת בברהמ"ז והסיפור המדהים

מסוים עמד מידוענו להכנע לתוספת המחיר הבלתי מוצדקת, לדעתו. הוא החליט לסכם את העניינים אחרי ברכת המזון. קם איפוא לנטילת מים אחרונים, הסיר את כובעו וחליפתו מהמתלה והתכונן לברך בעודו מתקדם לכיוון השולחן קפץ לעומתו המוכר ואמר לו: "אתה יודע מה? לו יהי כך. חמישה מיליון בעיסקה כזו ביני ובינך מה הם... הבה ונחתום". הוא סימן למוכר בידו לאות שיתפנה להשיב לו עוד מעט, והתיישב לברך. עם סיום הברכה נחתמה העיסקה לשביעות רצונם של שני הצדדים.

לאחר לחיצת היד ל"מזל וברכה", שאל הקונה בסקרנות: "אמור נא, מה גרם לך לסגת מעמדך ולהתפשר על חמשת המיליונים?" "מה פירוש?" תקע בו המוכר מבט תמה, "הלא ראיתי שאתה לובש את החליפה וחובש את הכובע, והבנתי שהחלטת 'לפוצץ' את העיסקה וללכת. אמרתי בלבי: בשביל סכום כזה חבל לי להפסיד, וויתרתי..."

(מתוך גיליון דברי שי"ח // רבי חיים)

אחד ממקורביו של רבינו, מחשובי מתפללי בית הכנסת "לדרמן", שאלו פעם האם יש חיוב של ממש לברך ברכת המזון ככובע ובחליפה, או שמא זוהי אף הנהגה יפה ובשעת הדחק אין להקפיד עליה.

"לעתים אני משתתף בפגישות עסקים במסעדה", הסביר את הסיבה לשאלתו, "והדבר יכול להראות מוזר מעט בעיני הנוכחים". רבינו השיב לו ברורות כי ודאי שאין להקל בזה, כמו שמבואר ב"משנה ברורה" שחובה ללבוש בגד עליון ולחבוש כובע בזמן ברכת המזון. "זוהי גם סגולה לעשירות", סיים, "ובודאי לא תפסיד מהנהגה זו, שבועות חלפו. באחד הימים ישב מידוענו עם איל נדל"ן שאינו שומר תורה ומצוות למשא ומתן רציני לרכישת בנין בשווי עשרות מיליוני שקלים. כמקובל בעסקאות כגון אלו, הפגישה נערכה במתכונת של ארוחה עסקית.

במהלך הארוחה סיכמו השניים ביניהם את עיקרי העיסקה, אך נסוב ביניהם ויכוח על כחמישה מיליון שקלים. כל אחד התבצר בעמדתו והויכוח עמד בעינו עד סיום הארוחה. בשלב

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הצחוק מאיים להתפריץ בדיוק ברגע הלא מתאים - מה עושים?

שתי סגולות לעצירת הצחוק

נחמד ונאה חלקים כציפורן ונאים כמרגליות, ובזכור נפשו זה יתרע מזלו וישקוט מלשחוק
"ושמעתי גם כן בשם הקדמונים סגולה אחרת לשקוט השחוק - שיביט בקרקע, ומיד בשומו עיניו למטה ורואה את האדמה שוקט. והטעם לזה נראה, שבראות האדמה יזכור כי עפר הוא ואל עפר ישוב, ונפשו עגומה ושוקט לשחוק"
(גיליון 'באר בשדה')

בספר 'תקפו של נס' (חלק ב' דף ע"ד ע"ב) כתב: "ראיתי להרב הק מהר"א האימתני בס' מדרש אליהו פרשת בראשית דף ו' ע"ג וז"ל: 'שמעתי בשם א"א ז"ל שאמר בשם הקדמונים סגולה נפלאה על מי שטבעו לשחוק תמיד כדרך הפריצים, אם רוצה לעכב השחוק יסתכל בציפוני ידיו וישקוט מלשחוק'.
"ונראה הטעם, כי בראותו בצפורניו ידאג נפשו בזכרו מה שאבד ממנו לבוש הציפורן שהיה לבוש בו אדם הראשון, לבוש

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

ילד שמתלונן בפני הוריו על המלמד שלו, האם מותר להם לקבל את דבריו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

לו למעשה יש לו לחשוש, ובדבר שלא נוגע לו למעשה, לא יחשוש כלל.
עוד יש שכתבו בזה, שהעצה להיזהר בדבר היא שילמד זכות כפי האפשר על השני, שאולי לא ראה בדקדוק את כל הפרטים ולא ידע את כל הנסיבות, ובכך לא יעלה בלבו ספק, אלא רק חשש, כדי שידע לנהוג בזהירות.
ב'ביאורים ומוספים' מביאים כאן שאלה מעשית ומצויה בענין איסור קבלת לשון הרע: ילד המספר להוריו דברי גנאי על המלמד שלו, האם מותר להורים להאמין לו, באופן שניכר שסיפר את הדבר כ'מסיח לפי תומו'? תשובה: לקמן כותב ה'חפץ חיים' שכל הנאמנות של 'מסיח לפי תומו' נאמרה דוקא באיסורים דרבנן, אבל בדאורייתא אין נאמנות, ובקבלת לשון הרע שהיא איסור דאורייתא אין נאמנות זו [ואף שהעלה שם שיתכן שלשון הרע שונה משאר מקומות, מכל מקום הסיק שיש להיזהר מלסמוך על כך]. ועל כן, למעשה, יש לנהוג בזה כשאר דברי לשון הרע, ולקבל את דברי הילד רק כדי לחשוש ולברר את הדבר כדי שלא יצא נזק לילד הזה או לאחרים.

בכלל ו' סעיף י' מסביר ה'חפץ חיים' מהו גדר ההיתר 'לחוש' ללשון הרע [ולא להאמין] - ומבאר, דהיינו לקבל את הדבר בדרך "חשש בעלמא", רק לשמור את עצמו ממנו שלא יגיע לו היזק על ידו. אך לא יתקבל אצלו הדבר אפילו בגדר ספק, ומחויב עדיין להיטיב עם הנידון בכל הטובות שציוותה התורה לשאר אנשים מישראל.
לכאורה, גדר הדברים אינו ברור דיו, וב'ביאורים ומוספים' עומדים אכן על נקודה זו - כיצד יוכל האדם להיזהר בדבר זה, שמצד אחד הותר לו לחשוש חשש בעלמא, ומצד שני עליו להיזהר שחשש זה לא יעורר אפילו ספק בלבו? ומביאים שכבר התחבטו בזה האחרונים, ובשו"ת פאת שדך (ח"א סימן כט) כתב שהציע הדברים לפני החזו"א, והשיבו: "מי יוכל לעמוד בזה, אין זה אלא לומדות". וכתב שמוכח מדברי החזו"א שבאמת קשה מאד לעמוד בחילוקים אלו, אלא שלא הכריע למעשה, והוסיף, שאולי לא רצה החזו"א להורות כנגד ה'חפץ חיים', שמאריה סייעה. והגר"ח קניבסקי (מכתב) כתב, שוודאי לא חלק החזו"א על ה'חפץ חיים' בענין זה, ולמעשה יש לנהוג כך, שבדבר שנוגע

מדוע החל הגאון רבי יחזקאל סרנא להניח תפילין של ר"ת בסוף ימיו?

עירובין צה

המוצא תפילין

פנים או לצד חוץ, הרי שש עשרה זוגות. נוסף לזה המחלוקת אילו פרשיות סתומות ואילו פתוחות, הרי שלושים ושתים זוגות. נוסף לזה המחלוקת אם הדיו צריך להיות מעצים או ממי עפצים, הרי זה שישים וארבע זוגות של תפילין.

בספר 'הגיוני הלכה' הביא מהגאון רבי יחזקאל סרנא ראש ישיבת חברון זצ"ל שהיה מניח תפילין כל היום כולו ולא היה מניח תפילין של ר"ת ואפילו לא לשעה אחת ביום, ופירש את מנהגו כדברי הגר"א הנ"ל. לסוף ימיו התחיל להניח תפילין של ר"ת, והסביר שכשיגיע לעולם האמת ישאלו ר"ת: למה לא הנחת את התפילין שלי? ויענה לו את קושיותיו על דבריו, אך רבינו תם לא יענה לו, משום שהוא 'נוגע בדבר'. ולכן החל להניח אותם.

אך לא הניח אותם אלא רק לאחר השקיעה, והסביר, שמכיון שהוא מניח כל היום את של רש"י, אין זה כדאי להסיר את של רש"י, אך לאחר השקיעה שאינו עוד זמן תפילין - כפי שיטת הגר"א, הניח תפילין דר"ת, שלשיטתו עדיין יום הוא וזהו זמן תפילין.

(אור ישראל גיליון לט)

מובא בספר תוספות מעשה רב שהגר"ח מוואלזין שאל את רבו הגר"א למה אינו מניח תפילין של ר"ת, והשיב לו, שאם נחוש לכל הספיקות שיש בתפילין היינו צריכים להניח ס"ד זוגות של תפילין.

והחשבון הוא כך: שהרי לבד ממחלוקת רש"י הסובר שהסדר הוא "קדש", "והיה כי יביאך", "שמע", "והיה אם שמוע", כשבתפילין של ראש מתחילים מצד ימין של מי שמסתכל על ראשו של בעל התפילין, שזה לשמאל המניח; ודעת ר"ת הסובר שפרשת "והיה אם שמוע" לפני "שמע" - יש גם את שיטת השימושא רבא שהיא להיפך מדברי רש"י, שקדש מימינו של מניח ואח"כ והיה כי יביאך, שמע, והיה אם שמוע; וגם יש את שיטת הראב"ד בשיטת רב האי גאון שהיא להיפך מדעת ר"ת, שקדש מימינו של מניח ואח"כ והיה כי יביאך, והיה אם שמוע, שמע. הרי שכדי לחשוש לארבע שיטות אלו צריך ארבע זוגות של תפילין. ונוסף לזה המחלוקת אם מניחין את הפרשיות מעומד או מיושב, הרי שמונה זוגות. נוסף לזה המחלוקת אם כותבים על הקלף לצד

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב מאיר שפרוך שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב חיים שמרלר שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/11

הרב אליהו אורנשטיין שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב יצחק לובינשטיין שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2/6

הרב אריה זילברשטיין שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב אפרים סגל שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2/3-4

הר' אברהם פוקס הי"ו
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב מרדכי שלמה פריינד שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1 3 1

הרב אריה זילברשטיין שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/5

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם צריך להזכיר בנוסח 'עירוב תבשילין' את מלאכת 'הוצאה'?

וניתן לומר את הנוסח הנ"ל בכל לשון, ובלבד שהאומר יבין את הנאמר.

ואם עושה את העירוב גם עבור אחרים, צריך לזכות להם את התבשיל והמאפה (ראה במקורות), ולהזכיר זאת בסוף הנוסח: "לנו ולפלוגי ולפלוגי", או: "לכל בני העיר הזאת". ואת הזיכוי ניתן לעשות בין לפני הברכה ולבין לאחריה.

[שו"ע תקכו, יא-יב, ומשנ"ב לז-מ; ביאורים ומוספים דרשו, 48, וראה שם, 49]

סדר מצות עירוב תבשילין: לאחר ייעוד התבשיל והמאפה לצורך העירוב (ראה תקצירים קודמים), מברך: "ברוך... אשר קדשנו במצוותיו וציונו על מצות עירוב", ואומר: "בזה העירוב, היא מותר לנו לאפות ולבשל ולהטמין ולהדליק נר ולעשות כל צרכינו, מיום טוב לשבת".

ויש אומרים שצריך להזכיר גם את מלאכת 'הוצאה'; ומי שבכוונתו גם לשחוט ביום טוב, ראוי שיזכיר גם את השחיטה.

שליח לעשיית עירוב תבשילין - האם מברך?

ואין זה נחשב שמברכים לאחר קיום המצוה. ועם זאת, לפי הדעה שהעירוב חל גם ללא האמירה - מי שעשאוהו שליח לומר את הנוסח, לאחר שהתבשיל והמאפה השייכים למשלח כבר יועדו בידי המשלח לצורך העירוב, אינו רשאי לברך את ברכת המצוה, אלא אם כן הוא מבני ביתו של המשלח.

[משנ"ב תקכו, לו רסג, וביה"ל יב, ד"ה ומברך; וראה משנ"ב לז; ביאורים ומוספים דרשו, 51-52]

בהמשך לאמור: נחלקו הפוסקים, אם נוסח 'בעירוב הזה' הוא חלק ממצות העירוב, ואין העירוב חל ללא אמירתו, או שהעירוב חל בעצם ייעוד המאכל והמאפה לעירוב תבשילין, ואמירת הנוסח היא רק למצוה מן המובחר. ולכתחילה יש להחמיר בדבר.

אולם, אף לדעה שהעירוב חל גם ללא האמירה, נחשבת האמירה כחלק מעשיית המצוה, ולכן מברכים על העירוב אף לאחר שיעדו את התבשיל והמאפה לעירוב, לפני אמירת הנוסח,

האם מותר לעשות מלאכה ביום טוב ראשון החל ביום חמישי לצורך השבת?

בזמן שבו 'קידשו את החודש' על פי ראיית מולד הלבנה - אלא שאנו מחזיקים מנהג אבותינו בידינו לעשותו יום טוב, ולכן אסור הוא במלאכה מדרבנן, ואילו מדאורייתא הוא נחשב בוודאות כיום חול; ומובן אפוא, שאין להתיר עשיית מלאכה לצורך שבת ביום טוב החל ביום חמישי, כאשר מדאורייתא נחשב יום שישי לחול.

[שו"ע תקכו, יג, משנ"ב מא, ושעה"צ נח]

'עירוב תבשילין', מתיר עשיית מלאכות לצורך השבת רק ביום טוב החל ביום שישי, אך אינו מתיר את עשייתו ביום טוב ראשון החל ביום חמישי, ואפילו אם אין כל אפשרות להכין את צורכי השבת ביום טוב שני החל ביום שישי; מפני שלא התירו חכמינו ז"ל עשיית מלאכה ביום טוב לצורך שבת אלא מחמת הצורך, ולכן לא התירו רק ביום הסמוך לשבת.

ועוד, שבזמננו, יום טוב שני אינו אסור מספק - כפי שהיה

* מצוה על הגדול שבעיר לעשות עירוב תבשילין עבור כל בני עירו, כדי שיועיל עירוב זה למי שלא עירב. ועירוב זה מועיל רק למי שאינו נחשב כ'פושע' בכך שלא עירב, וכגון ששכח לערב פעם אחת מפני טירדתו; אבל אם שכח מפני עצלותו, או ששכח פעמיים - אינו רשאי לסמוך על עירובו של גדול העיר. ומי שאינו יודע לערב בעצמו - רשאי לסמוך לכתחילה על עירובו של גדול העיר. ומי שעירב לעצמו, וגילה כי כמות התבשיל שבעירוב היא פחות מ'כזית', או שהתבשיל אינו כשר לעירוב - נחלקו הפוסקים אם רשאי לסמוך על עירובו של גדול העיר.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה מקרה אין איסור 'בל תשחית' בשבירת כלי שלם?

נמוך משל חפץ זה. ולדוגמה: אסור להשתמש בכלי עץ להסקת תנור עצים, כאשר קיימת אפשרות להשתמש בענפים ובשברי עצים, אך מותר להשתמש בהם כאשר התחליף הזמין היחיד הוא עצים המיוחדים להסקה, אשר ערכם אינו פחות משל הכלים.

[משנ"ב תקא, כח; ביאורים ומוספים דרשו, 16; וראה מנ"ח תקכט, א]

נאמר בתורה: "כִּי תִצְוֶה אֶל עִיר... לֹא תִשְׁחִית אֶת עֵצָה... כִּי מִמֶּנּוּ תֹאכְל", ומכאן שאסור להשחית כל עץ מאכל. ואמרו חכמינו ז"ל, שלא רק עץ מאכל אסור בהשחתה, אלא כל חפץ בעל ערך כלשהו - אסור להשחיתו ולכלותו; והאיסור הוא אף כאשר הדבר נעשה לצורך כלשהו, במידה וקיימת אפשרות להשתמש לשם כך בחפצים ובגרוטאות חסרי ערך, או אף בתחליפים אחרים שערכם

הלוח היומי

כ"ה בחשוון | הגה"ק רבי מרדכי ב"ר ישכר דב מבילגוריא זי"ע

יארצייט:

תקפ"ח: הרה"ק רבי יצחק יואל ב"ר גדליה מליניץ זי"ע
תקצ"ט: הרה"ק רבי נפתלי ב"ר אלעזר מליז'ענסק זי"ע
תרכ"ה: הרה"ק רבי מנשה ב"ר אשר ישעיה מראפשיץ זי"ע
תש"י: הגה"ק רבי מרדכי ב"ר ישכר דב מבילגוריא זי"ע

עדות מחתנו של הגרי"ש אלישיב

העיד הג"ר עזריאל אויערבך: חיינו עם מרן הגרי"ש אלישיב קרוב לחמישים שנה וראינו את מידת הסבלנות שלו שאין לשער ואין לתאר, לא ראינו אותו מרים את הקול גם במצבים שנראה היה שמוכרחים להרים את הקול, תמיד נשאר באותה סבלנות. (ישורון חלק כח עמ' קסג)

אף כאשר יש מצבים הגורמים לנו לכעס נשתדל לנהוג בסבלנות ובפרט כלפי בני הבית הקרובים אלינו

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il